

Nr 240.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 31 maj 1913.
» » » i Andra kammaren den 1 juni 1913.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition till Riksdagen angående anslag till
uppförande av ett hospital å biskopsbostället Sundby
nr 1 jämte i ämnet väckta motioner.*

(Statsutskottets utlåtande nr 133.)

Till Konungen.

I den till Riksdagen den 14 januari 1913 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t i punkt 29 under sjätte huvudtiteln föreslagit Riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående uppförande av ett nytt hospital å biskopsbostället Sundby nr 1 i Strängnäs socken av Södermanlands län, för ändamålet beräkna ett anslag på extra stat för år 1914 av 150,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 11 sistlidne april till Riksdagen avlåten proposition (nr 229) under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att för uppförande av en statens anstalt för sinnessjuka å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 14 saml. 73 häft. (Nr 240—242.)

av Södermanlands län samt gäldande av de ersättningsbelopp, som i anledning av boställets avstående böra utgå till vederbörande rättsägare, bevilja ett belopp av 3,300,000 kronor samt därav på extra stat för år 1914 anslå 150,000 kronor.

I sammanhang härmed har Riksdagen till behandling förehått två inom Riksdagen väckta, likalydande motioner däri hemställts, att Riksdagen måtte besluta att för uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt gäldande av de ersättningsbelopp, som i anledning av boställets avstående böra utgå till vederbörande rättsägare, bevilja ett belopp av 3,300,000 kronor samt därav på extra stat för år 1914 anslå 150,000 kronor.

På sätt i statsrådsprotokollet erinras, beslöt 1911 års Riksdag i anledning av en av Eders Kungl. Maj:t framlagd proposition, att en statens anstalt för sinnessjuka skulle uppföras å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken. I propositionen var förutsatt, att hospitalet skulle uppföras med platser för bl. a. 400 sinnessjuka. Härom yttrade Riksdagen, att Riksdagen, med hänsyn såväl till det synnerligen trängande behovet av ökad möjlighet till hospitalsvård för sådana sjuka som ock till den proportionsvis mindre kostnaden för uppförande av ett för större antal patienter avsett hospital, ansåge det kunna starkt ifrågasättas, om icke en betydlig utvidgning av byggnadsplanen borde vidtagas, och höll Riksdagen för sin del före, att det nya hospitalet icke borde beräknas för ett lägre patientantal än 800 samt att vid anstaltens planläggning särskild uppmärksamhet borde fästas vid behovet av utrymme för oroliga och eljest svårskötta patienter.

Med anledning härav uppdrog Eders Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att uppgöra förslag till en å Sundby förlagd vårdanstalt för sinnessjuka, avsedd för 800 patienter. Sedan medicinalstyrelsen uppdragit åt särskilda kommitterade att utarbета det sålunda infordrade förslaget samt dessa kommitterade fullgjort sitt uppdrag, överlämnades förslaget för granskning till Överintendentsämbetet, som efter vissa ändringar i kostnadsberäkningarna kom till en slutsumma för kostnaderna av 3,350,150 kronor, däri ej inberäknat ersättning till arrendatorn av bostället Sundby. För att om möjligt nedbringa dessa till synes mycket höga kostnader tillkallades sedermera av departementschefen särskilda sakkunniga, vilka i anledning härav avgåvo ett förslag slutande å 3,226,674 kronor 40 öre. Den sålunda beräknade kostnadsminskningen hade vunnits huvudsakligen genom vissa inskränkningar i de av föregående kommitterade avsedda byggnadsutrymmena. Eders Kungl. Maj:ts

nu föreliggande förslag är grundat på denna beräkning. Om härtill lägges ett belopp av omkring 75,000 kronor för förvärvande av bostället och ersättning åt arrendatorn, erhålles det belopp av i runt tal 3,300,000 kronor, som av Eders Kungl. Maj:t äskas för ändamålet.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot den sålunda verkställda kostnadsberäkningen. Emellertid hava de sakkunniga framhållit, att man genom påbyggande av vissa av paviljongerna — enligt förslaget i två våningar — med en tredje våning skulle för ett jämförelsevis gott pris erhålla utrymme för ett väsentligt större antal patienter än det nu beräknade. Medicinalstyrelsen har, under framhållande bl. a. att en ökning av patientantalet skulle kräva fullständig omarbetning av ritningarna och avsevärt rubba själva planläggningen för anstalten i dess helhet, avstyrkt den sålunda ifrågasatta åtgärden. Departementschefen har ansett möjligheten att påbygga tvåvåningspaviljongerna böra mera ingående undersökas; och befunnes därvid utredningen giva möjlighet till utvidgning av anstalten, vilket måste medföra en ökad totalkostnad, skulle framställning i ämnet göras hos nästa Riksdag. På grund härav och med hänsyn till att ett av de sakkunnige likaledes framställt förslag att genom sammandragning av vissa byggnader minska de av dem beräknade kostnaderna utan ändring av patientantalet även fordrade ytterligare utredning, ansåg departementschefen, att till Eders Kungl. Maj:ts prövning borde överlämnas att fastställa den definitiva planen för anstalten, i den mån densamma icke påverkade anslagssumman. I ovanberörda motioner har däremot uttalats farhåga för att en utredning angående ökning av patientantalet måste fördröja anstaltens fullbordande med ett år samt förty föreslagits, att Riksdagen måtte besluta, att hospitalet skall uppföras för 800 patienter.

Riksdagen delar denna motionärernas uppfattning. Utan att underskatta vikten av att genom ett ökat antal patienter byggnads- och driftkostnaderna för patient kunna nedbringas, anser Riksdagen dock, att under närvarande förhållanden huvudsynpunkten måste vara att åtminstone i någon mån få det trängande behovet av hospitalsvård åt den stora mängd personer, som därav äro i behov, så fort som möjligt tillgodosett, och då det lär med skäl kunna befaras, att den utredning angående möjligheten av ökning i patientantalet, som av departementschefen ställes i utsikt, icke skulle kunna utföras utan ett, enligt Riksdagens förmenande, synnerligen olämpligt uppskov med hospitalets fullbordande, har Riksdagen ansett sig sålunda böra fatta beslut om anstaltens uppförande för 800 patienter. Fullständig utredning i den av departementschefen angivna riktning synes däremot böra föregå uppfö-

randet av det för sydligaste delen av landet avsedda hospital, varom beslut härnäst läser komma att fattas. Likaledes bör de sakkunniges förslag att genom sammandragning av vissa byggnader vid den nu förevarande anläggningen nedbringa byggnadskostnaderna bliva föremål för prövning av vederbörande myndigheter.

Vid granskning av de av de sakkunnige uppgjorda ritningarna har Riksdagen särskilt uppmärksammat, att i överläkarebostaden vidtagits vissa inskränkningar i avseende å antalet rum och övriga utrymmen i förhållande till den typ för sådana bostäder, som vid de senaste hospitalsanläggningarna kommit till användning. Häremot har Riksdagen intet att erinra.

På grund av vad sålunda anförts, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition och med bifall till ovanberörda motioner, för uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt gäldande av de ersättningsbelopp, som i anledning av boställets avstående böra utgå till vederbörande rättsägare, beviljat ett belopp av 3,300,000 kronor samt därav på extra stat för år 1914 anslagit 150,000 kronor.

Stockholm den 1 juni 1913.

Med undersätlig vörnad.
